

DoMa

2
2019



Zariadte si
BÝVANIE SNOV



Život
BEZ ODPADU



Aj malý dom si zaslúži
VEĽKÚ POZORNOSŤ



Televízni záhradníci Čurda a Laššák Ako si poradiť s rozmazaným trávníkom?

Poznajú sa od detstva. Boli spolužiaci na základnej škole, gymnázium absolvovali v jednej lavici. Po vysokej škole sa opäť stretli a vytvorili tím, ktorý dnes poznáme z televíznych obrazoviek.



10

POMÁHAME AJ SEBE

Aj obchodnej zástupkyňi PSS Márii Domaničovej sme pomohli získať krásnu strechu nad hlavou. Navštívili sme ju na východe Slovenska v obci Dvorianky.



21

NAŠLA SVOJE MIESTO V PSS

Viera Reich žije s ľuďmi a baví ju to. Nesplnené ciele pre ňu neexistujú. Prečo je taká úspešná?

28

NECH IZBA RASTIE S DEŤMI

Zariadte si takú aj u seba doma. Ocenia to nielen vaše deti, ale aj peňaženka.



Časopis PRVEJ STAVEBNEJ SPORITELNE **DOMa** 2|2019

Ročník: 19. • Vyšlo: v apríli 2019 • Periodicita: štyrikrát ročne

Pre Prvú stavebnú sporiteľňu pripravila spoločnosť JAGA GROUP, s. r. o.

Prvá stavebná sporiteľňa, Bajkalská 30, P. O. Box 48, 829 48 Bratislava,
tel.: 02/58 55 58 55, www.pss.sk

Redakčná rada: Ing. Erich Feix (predseda), Mgr. Robert Juriš, Mgr. Miroslava Juričková,
Mgr. Andrej Vida, Ing. Peter Halász, Ing. Denisa Kureková

Layout: Mgr. Miriam Lukáčová • **Foto na obálke:** Miro Pochyba

Registrácia MK SR: EV 1526/96 • ISSN 1335-9797

3 Príhovor

4 Aktuálne

6 Čo o nich (ne)viete

Na návšteve u moderátorov relácie Nová záhrada Martina Čurdu a Fera Laššáka

10 Na návšteve

Pomáhame iným, prečo nie aj sebe?

12 Téma

Zero waste – život bez odpadu

16 Otázky a odpovede

18 Na návšteve

Stavebné sporenie sa im postaralo o nádherné bývanie

21 Naše skúsenosti

Viera Reich: Keď práca baví

22 Rady a tipy

Štýlová kuchyňa bez veľkých zmien

23 Nápady

Misa z vetvičiek

24 Na návšteve

Prečo nás očaril bytový dom vo Vrábľoch?

26 Inšpirácie

Pozor na chyby pri zariadení

28 Rady a tipy

Detská izba, ktorá rastie

31 Zabavte sa a vyhrajte



Vážené čitateľky a čitatelia,

v ostatných mesiacoch sa veľa diskutovalo o budúcnosti stavebného sporenia. Áno, od začiatku tohto roka začali platiť zmeny, ktoré sa týkajú predovšetkým výšky štátnej prémie. A áno, štátna prémia bývala silným motivátorom pre občanov, ktorí sa rozhodli využiť stavebné sporenie na prípravu, respektíve zabezpečenie si financií potrebných na kúpu alebo obnovu svojho bývania.

Ak si však od Platóna vypožičiam jeho nesmrteľné panta rhei – v súvislosti, že všetko sa mení, a teda zákonite sa mení aj stavebné sporenie, tak lamentovanie nad zníženou štátnou premiou nie je ten úplne správny postoj k nášmu finančnému produktu. Napokon, štátna prémia je iba jedným z motivátorov, pričom stavebné sporenie má k dispozícii aj viacero iných. Napríklad sporiaci bonus so 7,5-percentným zhodnotením vkladov v prvom roku sporenia. Som presvedčený, že takáto ponuka sa neodmieta.

Často sa spomína, že zmena v zákone o stavebnom sporení znamená koniec priateľských sporiteľov. Ja hovorím nie! Potreba dokladovať, že nasporené prostriedky putovali do bývania, sa týka len tých občanov, ktorí si uzatvoria nové zmluvy. Lenže my máme trištvrte milióna klientov, ktorí si už sporia na zmluvách, pri ktorých nič dokladovať nemusia. Navyše, keby aj museli, tak by nevznikol žiaden problém. Absolútna väčšina z nich aj v minulosti nasporené a výhodne zhodnotené prostriedky použila na kúpu alebo rekonštrukciu svojho bývania.

Aby sme nezabudli, PSS má v súčasnosti tiež mimoriadne kvalitnú ponuku úverov. Väčšinu z nich tvoria medziúvery do 50 000 eur bez zabezpečenia nehnuteľnosťou. Porovnateľné sú s bežnými spotrebiteľskými úvermi. Akurát majú nižšiu úrokovú sadzbu, dlhšiu dobu splatnosti a umožnia vám požičať si viac prostriedkov bez toho, aby ste ich museli zakladať svojím bytom alebo rodinným domom. A v prípade tých „záložkových“ sme aktuálne znížili úrokové sadzby tak, aby ste si ich smelo mohli vybrať namiesto tradičných hypotekárnych úverov. Veď sa presvedčte sami.

Ing. Imrich Béreš,
predseda predstavenstva PSS

Nové, lepšie a krajšie bývanie

✓ Bývame

Rozhodnutí o tom, ako a kde budeme bývať, nebýva v živote veľa. Niekomu dokonca stačí iba jedno. O to dôležitejší je preto výber spoľahlivého partnera, ktorý vám pomôže s financovaním. V PSS sme za viac ako 26 rokov poskytli na výstavbu alebo kúpu nehnuteľnosti v priemere každý štvrtý úver. Navyše, teraz sme výrazne znížili úrokové sadzby medziúverov zabezpečených nehnuteľnosťou, ktoré sú určené primárne na tieto účely. Tie najvýhodnejšie sa teraz začínajú s úrokovou sadzbou 1,29 % ročne. Pri štandardnej fixácii na 5 rokov je to v súčasnosti jedna z najlepších ponúk na trhu. Maximálna výška takéhoto úveru pre jednotlivca je až 170 000 € a pre manželov alebo partnerov dokonca až 340 000 €.

✓ Zariadujeme

Ak už máte svoj vysnívaný byt alebo dom, určite uvažujete o tom, ako ho čo najlepšie zariadiť. Výberu nábytku, spotrebičov, sedacej súpravy či dekoratívnych prvkov venujete veľa času. V prípade, že sa rozhodnete nákup financovať z úveru, jeho voľba bude v PSS veľmi rýchla. Už takmer 10 rokov ponúkame obľúbené úvery na vybavenie domácnosti. Ich maximálna výška je 7 000 €, doba splatnosti až 8 rokov a majú priaznivú úrokovú sadzbu, ktorá je garantovaná na celú dobu trvania úveru. Proces spracovania a vyplatenia úveru je jednoduchý a rovnako bezproblémové je aj jeho dokladovanie – nebudeme od vás potrebovať žiadne bločky alebo faktúry.

✓ Modernizujeme

Prestavbe a modernizácii svojho bývania sa „neubránime“, a to opakovane. Môže za to opotrebenie materiálov (napríklad okien, vykurovacích rozvodov a telies, podláh, obkladov či sanít) ale aj zmena životných potrieb rodiny (mladá rodina riešia úpravy izieb spolu s dospelými deťmi a seniori napríklad zmenu bytu, najmä kúpeľne a priechodov na bezbariérové). Na financovanie týchto účelov sú určené naše úvery bez založenia nehnuteľnosti. Oproti podobným spotrebiteľským úverom od iných bánk získate v PSS spravidla výhodnejšiu úrokovú sadzbu, viac finančných prostriedkov (až do 50 000 €) a dlhšiu dobu splatnosti (maximálne 30 rokov). Čo to pre vás znamená? Priaznivejšiu mesačnú splátku. Vďaka nej ušetríte každý mesiac nemalé eur, ktoré si môžete odkladať ako rezervu do budúcnosti.



SME TU PRE VÁS

Ak zvažujete akúkoľvek zmenu svojho bývania, pomocná ruka od PSS je vám vždy k dispozícii. Obráťte sa na ktoréhokoľvek z našich obchodných zástupcov, ktorý vám ochotne poskytne všetky dôležité informácie.

Kontakty nájdete na www.pss.sk alebo nám zavolajte do Centra telefonických služieb na **tel. 02/ 58 55 58 55**.

s úverom od 1,29 % p. a.



SME V BEZPEČÍ

Pocit bezpečia je pre človeka veľmi dôležitý. A keď si bezpečie spojíme s bývaním, tak vieme, že ho získame aj vhodným poistením. Odborníci v PSS nie sú už iba špecialistami na bývanie, ale dokážu vám sprostredkovať aj niekoľko druhov poistenia, ktoré s bývaním úzko súvisia. V spolupráci s renomovaným partnerom (UNIQA poisťovňa, a. s.) vám zabezpečíme účinnú ochranu vášho majetku (poistenie nehnuteľnosti a poistenie domácnosti) alebo poskytnutého úveru (rizikové životné poistenie). Spolupráca dvoch silných spoločností vám prinesie niekoľko výhod. Navyše, všetky „papierovačky“ vybavíte priamo s naším obchodným zástupcom, ktorý dokáže prísť aj na miesto, ktoré si určite vy sami.

➔ **Na získanie úrokovej sadzby 1,29 % ročne je potrebná tarifa U1 alebo U2, dosiahnuť hodnotiace číslo minimálne 3, zabezpečenie záložným právom na nehnuteľnosť a cieľová suma od 100 000 €. Spolu s poskytnutím medziúveru musí byť uzatvorené aj rizikové životné poistenie.**

REPREZENTATÍVNY PRÍKLAD: Poskytnutý úver bude vo výške 100 000 € s napr. 5 % úvodným vkladom na účte stavebného sporenia, spolu s rizikovým životným poistením od poisťovne UNIQA, a. s. Úver má dve fázy – fázu medziúveru a fázu stavebného úveru. Počas medziúveru bude úroková sadzba 1,29 % p. a. (fixná na 5 rokov). Mesačne budete splácať 533,87 € (táto suma zahŕňa splátku úrokov z medziúveru 107,50 €, vklad na účet stavebného sporenia 376,37 € a poplatok za rizikové životné poistenie 50 €) počas 96 mesiacov až do pridelenia cieľovej sumy. Pri pridelení cieľovej sumy bude medziúver

splatený nasporanou sumou (vrátane štátnej prémie a úrokov) v predpokladanej výške 41 177,62 € a prejdete do fázy stavebného úveru. Výška stavebného úveru bude 58 822,38 €, bude mať fixnú úrokovú sadzbu 2,9 % p. a. Mesačne budete splácať 533,87 € (táto suma zahŕňa splátku stavebného úveru 483,87 € a poplatok za rizikové životné poistenie 50 €) počas 144 mesiacov. Celková doba splatnosti úveru predstavuje 20 rokov (240 mesiacov), za poskytnutý úver zaplatíte spolu 135 231,92 €. Celková RPMN je 2,91 %. Suma poplatkov zahrnutá do celkových nákladov je 14 378,30 €. Zahŕňa poplatok za spracovanie úveru 999 €, poplatok za uzatvorenie zmluvy o stavebnom sporení 20 €, poplatok za povolenie vkladu záložného práva k nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností 66,00 €, priemerný poplatok za znalecký posudok 153,30 € a poplatok za rizikové životné poistenie 12 000 €. Priemerný poplatok za poistenie nehnuteľnosti je 1 140 €.

Moderátori Martin Čurda a Fero Laššák: Záhradný trávnik je rozmaznaná plocha

Martin

Feri



Martin Čurda a Fero Laššák sa poznajú od detstva. Boli spolužiaci na základnej škole, gymnázium absolvovali v jednej lavici. Po vysokej škole sa opäť stretli a vytvorili tím, ktorý dnes poznáme z televíznych obrazoviek, kde spolu tvoria reláciu Nová záhrada.

Reláciu Nová záhrada pripravuje štáb televízie JOJ.



Pre Martina a Fera sú záhrady celoživotnou láskou.



Ludia vás poznajú najmä z televízie, okrem toho pripravujete časopis Záhrada a máte svoju firmu, ktorá realizuje záhradné práce. Ako a prečo ste sa dostali do médií?

MARTIN: Kým sme sa dostali na televízne obrazovky, pracovali sme ako záhradní realizátori. Tejto činnosti sa venujeme už takmer dve desaťročia. Pôvodne sme obaja pracovali v inej oblasti, Fero ako manažér v logistike či obchode, ja ako redaktor v záhradkárskom časopise. A práve cez prácu v redakcii som prvýkrát stál pred televíznou obrazovkou. Reprezentoval som časopis v rannom vysielaní. Potom sme už mali s Ferim stálu rubriku raz do týždňa. A tak sa to všetko začalo.

FERI: Momentálne najviac času venujeme príprave nášho televízneho formátu a to je presne to, čo nás aktuálne živí. Preto aj veľa cestujeme a venujeme čas navrhovaniu, komunikácii, rozpočtom a logistike.

Ako ste sa dostali k záhradníčeniu?

MARTIN: Na počiatku bola túžba pracovať vo vlastnej firme. Dlhé roky sme boli zamestnanci a chceli sme sa posunúť ďalej. Ďalšia otázka bola – akú firmu, v akej oblasti? Hľadali sme preto prienik našich záujmov, ktoré by sme skĺbili do spoločného projektu.





Takáto nádhera vychádza spod ich rúk.



Voľba padla na záhradnícku firmu. Na jej založenie sme mali všetky predpoklady. **FERI:** Ja som sa dostal k záhradám okľukou. Keďže som vyštudovaný ekonóm, vnímam aj záhradný segment podľa všeobecných ekonomických pravidiel na báze konkurencie, efektivity a rentability.

Dnes je v móde záhrada, o ktorej majú mnohí predstavu, že sa o ňu netreba starať. Predstavuje ju veľký trávnik a okolo neho tuje. Aké sú úskalia takejto záhrady? Je to skutočne záhrada, ktorá si nevyžaduje starostlivosť?

MARTIN: Trávnik je najhladnejšia, najsmädnejšia a najrozmažnejšia plocha v záhrade. Vyžaduje neustále vstupy – energie, živín, vody, peňazí a nášho času. Záhrada s prevažujúcou plochou trávniku a živého plotu z tují je nenáročná na údržbu len naoko. Navyše sa po čase zvyčajne zunuje, ľuďom začnú chýbať farby a premenlivosť počas ročných období.

FERI: Záhrada, o ktorú sa netreba starať, neexistuje. Čo je živé, o to sa treba starať. Záhrada sa rozrástá, mení a rozvíja.

Aká je podľa vás bezúdržbová záhrada?

MARTIN: Taká neexistuje. Každá jedna vyžaduje aspoň minimálnu pozornosť. Záhrada je živý organizmus, ktorý je však vytvorený na obraz človeka. Ak by sme akceptovali prirodzenú sukcesiu, môžeme záhradu nechať, nech si žije vlastným životom. Ale akokoľvek prírodne ju založíme – vždy je to umelý biotop, ktorý obsahuje šľachtené druhy vyžadujúce rez, prihnojovanie a doplnkovú závlahu.

Tí, pre ktorých trávnik s tujami nepredstavuje vrchol záhradkárčenia, ale netúžia ani po dlhých perfektné vypletých hriadkach zeleniny. Často

prechádzajú na permakultúrnu záhradu. Kde treba v tomto prípade začať?

FERI: Na permakultúru treba priestor, čas a trpezlivosť. V našom uponáhľanom svete je to neraz nereálna kombinácia požiadaviek.

MARTIN: V permakultúrnej záhrade majú svoje miesto aj buriny, okrem iného. To znamená, že prvým predpokladom je opustiť zaužívanú predstavu o čistej, uhladenej a upratanej záhrade. Permakultúrna záhrada nepozná monokultúry a cieľom je dosiahnuť prírodný rovnovážny biotop, ktorý však mnohým záhradkárom pripadá ako neriadená džungľa.

Ako začať pri zakladaní záhrady pri novom dome, kde záhrada predtým nebola?

FERI: Z ekonomického uhla pohľadu je dôležité povedať si hneď na začiatku, akú prioritu má pre nás záhrada a koľko do nej chceme investovať. Nezabúdajme pritom, že investujeme do pridanej hodnoty rodinného domu, investujeme do ďalšieho obytného priestoru, hoci len sezónneho, ale pre seba a svoju rodinu.

MARTIN: Najskôr treba naviezť ornicu, doplniť mykorrhízne huby, ktoré v záhrade chýbajú, a spraviť terénne úpravy. Počas toho si dôkladne premyslíme – ako hovorí Feri – na čo chceme záhradu využívať – pestovanie plodín, šport, relax, rodinné stretnutia či „grilpárty“... Na základe toho potom rozvrhneme priestor a pustíme sa do stavebných úprav a technológií v záhrade – chodníky, kôlna na náradie, altán, osvetlenie, zavlažovanie...

Máte nejaké dobré tipy, ako využiť malú záhradu, ak z nej chceme mať úžitok, ale chceme ju využiť aj na relax?



FERI: Odporúčam konzultáciu so záhradným architektom, ktorý vidí veci inak ako majiteľ záhrady a môže svojím názorom využitie priestoru zefektívniť. Dá veciam logiku aj estetiku. No a potom sú tu vertikálne prvky, ktoré šetria miestom, ale poskytujú tiež oporu kvitnúcim či úžitkovým popínavým druhom. Prútené ploty či lamelové dielce splnia funkciu živých plotov, a pritom nezaberajú

Záhradné práce si
vyžadujú veľa trpezlivosti,
ktorá televíznym
moderátorom nechýba.



žiadnu plochu. Tú môžeme venovať napríklad záhonu na bylinky či plodovú zeleninu.

MARTIN: Veľmi praktický prvok sú aj vyvýšené záhony. Na relatívne malej ploche dosiahneme maximum úžitku pri minimálnych vstupoch. Šetria miestom, ich rozšírená obruba môže slúžiť aj ako sedenie a navyše dobre vyzerajú. Vyžadujú len vyššiu vstupnú investíciu, ktorá sa však určite opláti. Výťažnosť podporíme aj mykorrhízami hubami pri vysádzaní.

Aké sú podľa vás najčastejšie chyby, ktorých sa dopúšťame pri starostlivosti o záhradu?

FERI: Najčastejšia chyba je, že práce v záhrade robíme pocitovo, bez rozmyslu.

Napríklad koncom septembra vždy príde vlna ochladenia a mnohí už iniciatívne zazimujú zavlažovací systém a trávnik. Pritom často je ešte október a neraz i november slnečný a suchý, záhrada dva mesiace ešte naplno „funguje“. Kým znova otvoríme koncom marca sezónu, ubehne aj pol roka! Preto sa pýtam – je normálne mať zazimovanú záhradu pol roka? Čo sme na Islande?! ©

MARTIN: Častou chybou je aj prehnojovanie, pretože k tomu nabádajú výrobcovia hnojív a ľuďom to znie logicky – veľa živín znamená veľa kvetov. Toto však platí len pri jednoročných balkónovkách. Pri okrasných kroch dosiahneme bohaté kvitnutie rezom, ktorý sa často zanedbáva alebo nerobí správne.

Je jar, pre záhradkárov je to obdobie, v ktorom treba konať. Ak sme sa ale doteraz záhrade nevenovali, čo ešte môžeme stihnúť?

MARTIN: Koncom apríla môžeme zrezať kry, ktoré kvitli na jar alebo práve dokvitajú. Môžeme vysádzať voľnokorenné ovocné dreviny, či už jadrovinu, alebo kôstkoviny. Môžeme vysádzať aj bobuľové ovocie, ako sú maliny, ríbezle, egreše, čučoriedky.

Ako zapojiť do starostlivosti deti? (Ideálne tak, aby to pre ne nebola otročina, ktorou im záhradkárčenie na celý život znechutíme.)

FERI: Naša generácia si týmto „otročením na panskom“ prešla ☹ No teraz už s úsmevom spomíname na veselé zážitky zo záhrady. A sme za to vďační, hoci na počiatku to bol skutočný boj. Moja rada je preto – opatrne, pozvoľna, hrovou formou či participáciou na pestovateľských úspechoch deti vtiahnuť do záhradného diania. Určite aj tie dnešné ocenia jahody či cherry paradajky z vlastnej úrody.

MARTIN: Šikovný nápad je venovať im malú plôšku alebo vyvýšený záhon a vysadiť tam spolu s nimi rýchlorastúce plodiny, o ktoré sa budú starať. Budú vidieť rýchly progres a čoskoro aj ochutnajú plody svojej práce. Ideálne je vysadiť jahody, sladký hrášok, farebnú fazuľku, čokoládovú, ananášovú alebo jahodovú mätku a k nej ešte aj stéviu. Počas celého leta sa tu potom deti môžu „pásť“.

Text: Denisa Kureková
Foto: TV JOJ, Miro Pochyba

Pomáhame klientom, prečo nie aj sebe?

Nedáľeko hraníc na východe Slovenska sa nachádza obec Dvorianky. Práve tam sme navštívili obchodnú zástupkyňu Prvej stavebnej sporiteľne Máriu Domaničovú, ktorá nás privítala vo svojom krásnom novom dome. Spolu s manželom získali strechu nad hlavou vďaka PSS. Ved' prečo by sme aj my nemohli využiť šancu na lepšie bývanie, ktoré ponúkame klientom?





Srdcom celého domu je jedáleň.



Izby nemajú vysoké stropy, preto sú náklady na bývanie o čosi nižšie.



Obchodná zástupkyňa Mária Domaničová bola klientkou PSS od roku 1994. A nielen to. Stala sa zároveň aj sprostredkovateľkou zmlúv o stavebnom sporení. „Odvtedy celá naša rodina doslova žije stavebným sporením. Každý člen rodiny ho mal a využívali sme rôzne benefity a produkty PSS. Jednoducho sme so stavebným sporením spätí už od začiatku,“ hovorí Marika, ktorá nepochybovala, že ho využije aj na získanie vlastnej strechy nad hlavou. „Keď sme s manželom začali stavať, na hrubú stavbu sme využili medziúver od PSS a dofinancovanie sme riešili pomocou hypotéky. PSS-ka nám pomohla aj pri financovaní dvora a vonkajšieho plota. Vybrali sme si nasparené peniaze a požiadali sme o výhodný úver,“ vysvetlila nám spokojná obyvateľka krásneho domu na východe Slovenska.

Sporenie je najlepšia investícia

Cesta k vlastnej streche nad hlavou u manželov Domaničovcov bola jasná už od začiatku. „Po svadbe sme sa rozhodli, že chceme bývať sami, takže sme sa rozhodli zbúrať babkin dom a išlo sa na vec,“ zasmiala sa pani Marika s tým, že búracie práce sa začali v roku 2009 a sťahovali sa v máji 2012. „Skoro všetko sme sa snažili spraviť si svojpomocne. V niečom nám pomohla rodina, niečo sme sa naučili sami. Najviac nám dal zabrať dvor. Jeho úprava si vyžiadala odstránenie veľkého množstva hliny a kamenia.“ priznala pani Domaničová, ktorá ale určite nefutuje, že sa do stavby pustili. „Páči sa nám tu. Býva sa nám veľmi dobre. Okrem toho sú v dome znesiteľné náklady na energie, pretože

izby nemajú vysoké stropy a na kúrení vieme aj ušetriť,“ povedala. Nielen v tejto časti Slovenska sa totiž počíta každé euro, čo nám potvrdil aj územný riaditeľ Ivan Eštok. „Ľudí tu trápí príjem, ktorý je v porovnaní so zvyškom Slovenska nižší. To isté platí pri objektoch záložného práva, hodnoty nehnuteľností sú na východe oveľa nižšie.“ Práve preto je veľmi dôležité nezabúdať na sporenie. „V dnešnej dobe je to najlepšia investícia. Práve takto sa môžu rodičia postarať o budúcnosť detí,“ dodal Ivan Eštok, súhlasí s ním aj obchodná zástupkyňa. „Sporenie má význam aj v menších čiastkach. Keď totiž existuje, oveľa rýchlejšie sa všetkým splnia sny o lepšom bývaní.“

Text: Miroslava Juričková
Foto: Miro Pochyba

„NAJLEPŠÍ OBCHODNÍ ZÁSTUPCOVIA SÚ ČASTO BÝVALÍ KLIENTI PSS. NA ZÁKLADE VLASTNÝCH SKÚSENOSTÍ TOTIŽ DOKÁŽU KLIENTOVI EFEKTÍVNE PORADIŤ.“

Ivan Eštok



Obchodná zástupkyňa
Mária Domaničová



Územný riaditeľ
Ivan Eštok



Na tejto terase rodina rada relaxuje.



V dnešnej dobe sa čoraz častejšie stretávame so slovným spojením „zero waste“. Ide o životný štýl, ktorý sa snaží o to, aby ľudia prijali plnú zodpovednosť za to, čo nakupujú a koľko odpadu vyprodukujú. A tiež aby sa ho snažili eliminovať na minimum.

Život bez odpadu

Zero waste je vizionársky cieľ, ktorý má viesť ľudí k zmene ich životného štýlu a postupov. Mali by napodobňovať udržateľné prírodné cykly, kde sú všetky vyradené materiály navrhnuté tak, aby mohli byť znovu použité. Aby sa teda systematicky znižovali objem a toxicita odpadu a materiálov, šetрили a obnovovali sa všetky zdroje a nedochádzalo k ich spaľovaniu či zakopávaniu. Realizácia a dodržiavanie pravidiel zero waste odstráni všetky úniky škodlivín do pôdy, vody alebo vzduchu, ktoré by ohrozovali zdravie planéty, ľudí, zvierat alebo rastlín. Tento pojem pochádza z Austrálie. V roku 1996 sa tam zhodli politici a verejnosť, že nebudú svoju krásnu prírodu devastovať a vypracovali plán na jej ochranu. Podľa neho treba čo najviac triediť, recyklovať a eliminovať použitie plastov v domácnosti.

Separovať už nestačí

Slovensko vyprodukuje ročne v priemere 348 kg odpadu na osobu, pričom recyklujeme iba 23 % komunálneho odpadu. To je hlboko pod priemerom EÚ, ktorá je na úrovni 45 %. Keď sa pozriete do svojho smetného koša, zistíte, že vyhadzujete najmä plastové obaly, do ktorých sa balí väčšina potravín a kozmetiky. Je síce fajn, že sa naša

spoločnosť v posledných rokoch snaží separovať odpad, no ak by sme v tomto prípade plasty prestali používať úplne a nahradili ich sklom, textilnými obalmi, určite by to bolo pre našu planétu prospešnejšie. Recyklácia je okrem iného aj veľmi nákladná a zďaleka nie taká ekologická, ako to, čo môžete urobiť sami a najlepšie – teda predchádzať vzniku odpadov. Vedeli ste napríklad, že v súčasnosti sa PET fľaša dá recyklovať len raz a mikroténové vrecúška končia v spaľovni?



Minimálne polovicu nami produkovaného odpadu tvorí biologicky rozložiteľný materiál, v prípade vegetariánskej domácnosti aj 70 – 80 %. Čoraz rozšírenejšie sú kontajnery na bioodpad.

Pravidlo 5 R

Hlavná tvár celosvetového zero waste hnutia a autorka knihy Domácnosť bez odpadu *Bea Johnson* hovorí, že na zníženie množstva odpadu sa stačí riadiť piatimi princípmi v presnom poradí. V angličtine sa všetky začínajú na písmeno R. Mimochodom, táto žena údajne dokáže vmestiť ročný odpad svojej 4-člennej rodiny do jedného zaváraninového pohára. Neuveriteľné, však?

1. Refuse – odmietajte

„Keď odmietnete niektoré veci, zastavíte dopyt po ďalších a tiež zabránite tomu, aby sa stali odpadom vo vašej domácnosti,“ hovorí *Bea Johnson*, ktorá odmieta plastové tašky, slamky, propagačné predmety aj jedlá v lietadle. Dnešná moderná spoločnosť sa zameriava na konzumný tovar, ale vždy, keď ho akceptujete, vytvoríte ďalšiu požiadavku. Keď prijmete napríklad pero zdarma, je to rovnaké, akoby ste povedali, že treba viac pier.

2. Reduce – redukujte

Zbavte sa vecí, ktoré často alebo vôbec nepoužívate. Zabudnite na výhovorku, že niekedy v budúcnosti sa to možno zíde. Nie, nezíde. Ak ste to nepotrebovali doteraz, prežijete bez toho aj neskôr. Zbytočnosti predajte alebo podarujte, ale naučte sa aj deliť sa. Vráčka či tavná pištoľ stačia v rámci širšej rodiny len v počte jeden kus, nie?

3. Reuse – používajte opätovne

Snažte sa nahradiť jednorazové veci takými, ktoré sa dajú použiť znovu. Papierové



„Veľa ľudí si myslí, že aby mohli žiť bezodpadovým spôsobom života, musia byť hipisákmi alebo žiť v lese. No tak to vôbec nie je. Môžete žiť moderný život, len jednoducho neprodukuje odpad.“

Bea Johnson

utierky napríklad handričkami a papierové vreckovky látkovými. Opätovné používanie znamená tiež nakupovanie z druhej ruky v secondhandoch či bazároch.

4. Recycle – recyklujte

Myslíme tým recykláciu toho, čo nemôžeme odmietnuť, obmedziť alebo opätovne použiť. Zero waste nie je o tom, že máme recyklovať viac, ale menej. Zo starých riflí si ušite kabelku, nemoderný pletený sveter

poslúži po prešíť ako poťah na vankúš a pod. Fantázii sa medze nekladú.

5. Rot – kompostujte

Napríklad šupky z ovocia a zeleniny. Ak bývate v byte, zaobstarajte si šikovný menší kompostér.

TEXT: Katarína Barošová

FOTO: isifa/Shutterstock, iStock, archív firiem, archív respondentiek



7 tipov, ako na to

1 Vlastnite menej vecí

Ak chcete kráčať s dobou a moderným minimalistickým dizajnom, ktorý sa vyznačuje priestrannosťou a jednoduchou údržbou, snažte sa mať doma len veci, ktoré naozaj potrebujete.

2 Nepoužívajte igelitové tašky

V dnešnej uponáhľanej dobe si ekologicky zmyšľajúci človek so sebou vždy nosí opakovateľne použiteľnú tašku z prírodného materiálu, v ktorej si môže odnieť nákup. Trendom sa stávajú aj sieťovky na ovocie a zeleninu z textilného materiálu, ktoré si viete vyrobiť aj doma.

3 Obmedzte nákup oblečenia

Každý z nás má doma hromadu oblečenia, ktoré vôbec nenosí a zaberá mu miesto v skrini. Ideálnym riešením je nákup kvalitných, nadčasových a dobre kombinovateľných kúskov, ktoré nájdeme aj v secondhandoch.

4 Skončujte s plastovými fľašami

Jednou z najjednoduchších, najekonomickejších a pre naše zdravie prospešných zmien, ktoré môžeme urobiť, je nosiť so sebou opakovane

použiteľnú fľašu s vodou, ktorú si môžeme kdekoľvek doplniť.

5 Vzdať sa fastfoodov

Naučte sa variť doma a nosiť si jedlo v obedároch. Viete, čo jete, a neplníte smetné koše množstvom obalov, ktoré pre masťotu nie je možné zrecyklovať. Ak nedojete jedlo v reštaurácii, môžete si ho dať zabaliť do vlastnej nádoby.

6 Kupujte potraviny bez obalov

Nie je žiadnym tajomstvom, že najčerstvejšie a najkvalitnejšie potraviny nájdete v tržnici a v malých lokálnych obchodoch. Dnes už niekde môžete využiť aj služby bezobalových obchodov, kde si potraviny či čistiace prostriedky navážite do vlastných nádob.

7 Vyroberte si vlastné čistiace prostriedky

Stačí pár vecí z kuchyne, vonné oleje podľa vášho vkusu a podľa návodu si dokážete vyrobiť kompletnú výbavu účinných čistiacich prostriedkov do celej domácnosti vrátane pracích prostriedkov. Zredukujete množstvo odpadu na minimum a nevypúšťate do odpadových vôd škodlivé chemikálie.



Inšpirujte sa



Svetlana Rymarenko,
spevávajúca

Je vášnivou a zameranou propagátorkou „bezodpadovosti“. „Už nechceme kupovať potraviny zabalené v plaste a vytvárať nový odpad,“ vyhlásila spevávajúca so svojou rodinou. Ekologicky sa snaží žiť už niekoľko rokov a nedávno k tomu pridala aj snahu o životný štýl bez odpadu. Šije vrecúška zo záclony, vyrába voskové obrúsky, čapuje si drogeriu, kompostuje...



Kristína Tormová,
herečka

Nepoužíva igelitky, mikroténové vrecúška, plastové fólie na potraviny, nekupuje pitie v plastových fľašiach a psie exkrementy zbiera do kompostovateľných vreciek. Potraviny balí do skla alebo antikora, na nákupy chodí s plátennými taškami, mekap si odstraňuje látkovými tampónmi, ktoré sa dajú prať. V jej byte má čestné miesto kompostér s dažďovkami. „Naozaj to nesmrdí, nevyliezajú dažďovky, nezavdzia to a na moje prekvapenie to nie je nechutné, dokonca sa radi v kompostéri prehrabávajú rukami. Máme doma kus prírody.“



Slávka Halčáková,
herečka

Tiež sa vážne zaoberá minimalizovaním odpadu. Zatiaľ je iba na počiatku, ale nezačala hneď tým, že by v zápale všetko z plastu povyhádzovala. Postupne sa snaží prípravky domáčať, niečo daruje a učí sa odbúrať naučené stereotypy a nekupovať nepotrebné veci. „Čapujem si do vlastných nádob alebo do papierových vreciek, ktoré použijem niekoľkokrát na tú istú potravinu, alebo aj do svojich vrecúšok,“ priznala herečka.

4 zero waste rady

1 Nekupujte papierové obrúsky

Nepotrebovali ich naše mamy a babičky, zaobídete sa bez nich aj vy. Na utieranie kuchynskej špiny môžete použiť handričky nastrihané z obnoseného textilu, ktoré môžete opráť a opätovne použiť. Návrat slávia aj klasické textilné vreckovky.

2 Naučte sa vyprázdniť chladničku

V mnohých domácnostiach sa neskutočne mrhá potravinami. Rozumné je plánovať si nákupy a varenie tak, aby ste všetko spotrebovali. Nezabudnite, ak zredukujete svoj odpad, znížite aj množstvo odpadu, ktorý by vznikol v obchodných reťazcoch, tie sa prispôbia vašej nižšej spotrebe.

3 Zabudnite na slamky

Plastové slamky sú ďalšou zbytočnosťou posledných desaťročí. Požiadajte obsluhu v podniku, aby vám priniesla drink bez slamky, prípadne použite slamky z prírodného materiálu.

4 Vytvorte si vlastnú kozmetiku

Rovnako ako pri čistiacich prostriedkoch, aj pri inej drogerii platí, že domáca je lacnejšia a oveľa zdravšia. Ak sa však necítite na túto alchymiu, na trhu je mnoho firiem, ktoré vyrábajú prírodnú kozmetiku bez chémie.

Najštylovejší časopis o bývaní

192 strán len za 1,99 €!



www.mojdom.sk



Vy sa pýtate... ... my odpovedáme



NA VAŠE OTÁZKY ODPOVEDÁ

Mgr. Andrej Vida,
vedúci odboru
manažment produktu
Prvej stavebnej sporiteľne.

Štátna prémia

Zachytila som informáciu, že na získanie plnej štátnej prémie treba vložiť každý rok 2 800 €. Je to pravda?

Nie, nie je to pravda. Spomenutá suma 2 800 € platí v roku 2019. Maximálna suma na nasledujúci rok bude známa až na jeseň, keď budú známe makroekonomické ukazovatele, ktoré vstupujú do vzorca (určeného zákonom) na výpočet štátnej prémie. Pri stavebnom sporení ďalej platí, že nie ste povinná vkladať vopred určenú sumu. Štátnu prémii získate aj v prípade, ak vložíte na účet stavebného sporenia menej peňazí. Napríklad, pri vklade 1 000 € dostanete za rok 2019 štátnu prémii 2,5 %, teda 25 €. Pripísaná štátna prémia sa nezdaňuje a je zhodnocovaná aj štandardným úrokom. Vzhľadom na to, že od tohto roka platí niekoľko zmien v stavebnom sporení, odporúčame vám kontaktovať ktoréhokoľvek z našich obchodných zástupcov, ktorý vám ochotne všetko vysvetlí. Kontakty nájdete na www.pss.sk.

Prihlasovanie do „Moja PSS“

Ako je zabezpečené a chránené prihlasovanie do vášho internet-bankingu na účet Sporenia Lišiak?

Bezpečnosť služby „Moja PSS“ je pre nás veľmi dôležitá. Preto je prihlasovanie niekoľkostupňové. Prístup prebieha pomocou hesla a PID kódu, ktorý je vygenerovaný pri prvom prihlásení. Po zadaní týchto parametrov nasleduje ešte potvrdzujúca SMS s kódom na vami určený mobilný telefón a slúži ako ďalší ochranný prvok. Popri kvalitnej bezpečnostnej stratégii vám odporúčame dodržiavať aj na vašej strane základné pravidlá, napr. chrániť si svoje prihlasovacie údaje pred tretími osobami. Ak máte akékoľvek otázky k Sporeniu Lišiak, kontaktujte pracovníkov nášho Centra telefonických služieb na čísle 02/58 55 58 55.

Predčasné splatenie úveru

Kúpil som si zariadenie do bytu a využil som na to váš spotrebný úver na vybavenie domácnosti. V práci som teraz dostal nejaké peniaze navyše a chcem svoj úver predčasne splatiť. Aké poplatky sú s tým spojené a ako mám postupovať?

Splatenie úveru na vybavenie domácnosti je veľmi jednoduché a bez poplatkov. Je len na vás, či sa rozhodnete úver splatiť čiastočne alebo naraz. Stačí, ak sa obrátite na ktoréhokoľvek z našich obchodných zástupcov, ktorý vám poskytne informácie o presnej výške zostatku vášho úveru a potvrdí vám číslo úverového účtu, na ktorý treba poslať finančné prostriedky.



Napíšte nám

Máte aj vy otázku súvisiacu so stavebným sporením v Prvej stavebnej sporiteľni? Radi vám odpovieme, stačí sa spýtať.

Svoje otázky posielajte:

>> e-mailom na adresu avida@pss.sk

>> alebo poštou na adresu

**Prvá stavebná sporiteľňa (časopis DOMa),
Bajkalská 30, P. O. Box 48,
829 48 Bratislava.**

dovera.sk/zuby

OD JANUÁRA 2019
PREPLATÍME VYBRANÉ
VÝKONY U ZUBÁRA
AŽ DO 100 EUR

DÁVAME VÁM DÔVOD NA ÚSMEV

Bližšie informácie a kompletne kritériá získate
na www.dovera.sk/zuby

 **DÔVERA**
ZDRAVOTNÁ POISŤOVŇA

Stavebné sporenie sa im postaralo o strechu nad hlavou

Kuchyňa
je svetlá
a vzdušná.

Príbeh tohto domu sa začal písať
v roku 1987, keď si ho vyhlíadal mladý
zamilovaný pár a rozhodol sa, že práve
v ňom si vybuduje svoje spoločné
šťastie. A podarilo sa.



Celý dom pôsobí veľmi útulne.



JE RADOŠT PRACOVAŤ PRE KLIENTA, KTORÝ CHÁPE, AKÉ DÔLEŽITÉ JE SPORENIE.



O výzdobu a interiér sa postarala domáca pani.

Manželia do domu investovali hneď po kúpe. Keďže v tom čase to bola len rozostavaná stavba, začali si ho upravovať podľa svojich predstáv. Dobudovali pivničné priestory, s ktorými pôvodná stavba nepočítala, a úpravám sa nevyhol ani interiér. Majitelia nie sú fanúšikmi predelených priestorov, a preto sa rozhodli svoje bývanie „prevzdušniť.“ Po týchto základných a nevyhnutných úpravách už dom Jánovi a jeho manželke Danke výborne slúžil viac ako 30 rokov. A potom prišiel čas na ďalšiu rekonštrukciu.

Problémom sa nevyhli

Ján a Danko sa do obnovy svojho bývania, kde prežili toľko spoločných rokov, pustili s nadšením a optimizmom. Najväčšia

časť stavebných prác sa zrealizovala pred dvoma rokmi, ale ešte stále sa nájdu nejaké záležitosti, ktoré čakajú na ruku domáceho pána. „Rozhodli sme sa pre sprchovací kút a vyhodili sme zo starej kúpeľne vaňu. To bola jedna časť rekonštrukčných úprav. Pri práci nás však nemilo prekvapilo prasknuté vodovodné potrubie, ktoré sme museli celé vymeniť. Nerátali sme s tým, ale nemali sme na výber. Riešili sa aj podlahy, elektrina,“ spomína si Ján s tým, že celá obnova trvala približne dva mesiace. Do leta však podľa vlastných slov ešte s manželkou dokončia dlažbu v kuchyni a schody v obývacej izbe.

Na čo sú najviac hrdí?

Domáci pán je muzikant. Fanúšikovia ho poznajú z kapely Progres, to však neznamená,



Izbu skrášlili štýlové tapety.

Radosť zo sporenia sa v tejto rodine skrátka naozaj „nosí“ a rozhodne tu platí, že kto šetrí, má za tri.



Aj kúpeľňa a jej zariadenie ladí so zvyškom domu.

že by nedokázal priložiť ruku k dielu. Práve naopak. Prezradil nám, že najviac je hrdý na kúpeľňu a dlažbu. Aj zvyšok rodiny je z vynoveného domu nadšený. „My s manželkou financujeme a rodine sa to páči,“ zasmial sa Ján. V týchto dňoch si užíva svoj dom len s Dankou, ich ratolesti sa už totiž postavili na vlastné nohy. Rodičia sú však šťastní, že ich majú blízko. „Deti postupne odišli, ale sú v Gbeloch, takže nás každý deň príde niekto navštíviť. A tešíme sa na leto. Vtedy je tu veľmi príjemne,“ pochvaľuje si s tým, že o celú rekonštrukciu domu sa postarala priateľ ich dcéry.

PSS opäť pomohla

O to, aby bol dom útulný a všetci sa v ňom dobre cítili, sa postarala pani Danka.

Jej vkus a cit pre dekorácie chváli nielen rodina, ale aj cudzí návštevníci. Miesto pri stole tu má aj obchodná zástupkyňa Prvej stavebnej sporiteľne Viera Reich. Práve ona sa totiž postarala o to, aby rodina získala, po čom túžila – teda krajšiu a lepšiu strechu nad hlavou. A je vraj radosť pracovať pre klienta, ktorý si nechá poradiť.

Na sporenie nedá dopustiť

„S domácou paňou sa poznám už dávno. Raz mi zatelefonovala s prosbou o radu, kde a ako investovať peniaze. Rozhodla sa nakoniec pre stavebné sporenie. A to nielen ona, ale aj celá rodina. Sporili si pravidelne „na plnú štátnu prémii“, komunikovali, čo sa vyplatí, a potom, keď

sa čas sporenia skončil, mohli začať stavať. Po šiestich rokoch si peniaze z účtov stavebného sporenia vybrali a investovali ich do rekonštrukcie a modernizácie svojho bývania,“ chváli klientov Viera Reich. To však nebolo všetko. „Potom si táto rodina začala sporiť opäť. Veď čo ak budú ešte niekedy v budúcnosti potrebovať obnoviť svoj dom? A dovtedy majú v Prvej stavebnej sporiteľni svoje financie bezpečne a výhodne uložené.“ Radosť zo sporenia sa v tejto rodine skrátka naozaj „nosí“ a rozhodne tu platí, že kto šetrí, má za tri.

Text: Miroslava Juričková
Foto: Miro Pochyba



DOMÁCE LIŠIACTVA



JE VÁM ZIMA?



NIE JE, ALE TY STÁLE URAVÍŠ, ŽE SA TU NA TO NEDÁ POZERAŤ!

UŽ SA NA TO U VÁS DOMA NEDÁ POZERAŤ?
VYUŽITE NÁŠ VÝHODNÝ ÚVER.

PSS
PRVÁ STAVEBNÁ
SPORITELŇA

Žijem s ľuďmi a baví ma to

Aj vy poznáte ľudí, ktorých radosť z práce je doslova nákazlivá a pozitívnym prístupom k životu dokážu urobiť aj z nemožného možné? V kolektíve obchodných zástupcov Prvej stavebnej sporiteľne sme takých, samozrejme, stretli a nebolo ich málo. Viera Reich je ale výnimočný prípad. Hovoriť by o tom určite vedeli jej nadriadení alebo kolegovia. Je totiž známa tým, že miluje prácu v teréne a nikdy sa odtiaľ nevráti s prázdnyimi rukami. Vďaka nej získali už nový alebo vynovený domov mnohí klienti PSS a my sme si istí, že ich bude ešte oveľa viac.

„Milujem prácu s ľuďmi,“ bola prvá vec, ktorú nám Viera Reich povedala. Pre Prvú stavebnú sporiteľňu začala pracovať najprv externe v Šaštíne. Vnímala totiž vo svojom okolí veľký dopyt po stavebnom sporení. Aj napriek miernemu skepticizmu vlastného manžela sa jej od začiatku darilo a plány s prehľadom plnila. „Naučila som sa chodiť v teréne, som terénny pracovník a som na to hrdá. Myslím si, že mi veľmi pomáha aj to, že som komunikatívna a rada sa rozprávam s ľuďmi. Pre PSS-ku pracujem už 20 rokov. Vyskúšala som si aj iné pozície, bola som napríklad makléřka, aj som učila, ale aj tak som sa vrátila k „stavebku.“ Vlastne, ľudia ma vrátili naspäť,“ prezradila nám s tým, že aj keď pracovala v inej oblasti, vždy sa našli klienti, ktorí ju kontaktovali práve kvôli stavebnému sporeniu a poprosili o radu alebo rovno o uzatvorenie zmluvy.

Spokojní klienti jej zabezpečili nových

Viera Reich robí svoju prácu s nadšením. „Aj moja dcéra mi hovorila, že práve tu som najspokojnejšia a najlepšie mi to ide.“ Obchodná zástupkyňa sa teší z toho, že takmer všetci klienti, ktorí vďaka nej získali bývanie, sa jej ozývajú a opäť ju kontaktujú. „Chcú si vyriešiť poistenie alebo stavebné sporenie pre deti, pre rodinu, pre známych,“ vysvetlila s tým, že o jej úspech v tejto oblasti sa postarali najmä ďalšie odporúčania spokojných klientov. „Žijem s tými ľuďmi a baví ma to!“

„Stavebko“ je základ

Pri práci ju ženú vpred a motivujú ciele, ktoré si sama nastaví. Nie sú vždy jednoduché, ale radosť z ich zdolávania je vraj neoceniteľná. „Všetkým klientom odporúčam najprv stavebné sporenie. Keď si totiž človek začne sporiť, oveľa jednoduchšie sa mu potom plnia sny



ĽUDÍ, KTORÍ SI NAOZAJ CHCÚ SPORIŤ, NEODRADILI ANI TOHTOROČNÉ ZMENY V STAVEBNOM SPorenÍ. VYSVETLUJEM TO TÝM, KTORÍ CHCÚ POČÚVAŤ, A MNOHÍ TO CHÁPU.

o novom dome, byte či ich obnove. Stavebné sporenie je základ,“ tvrdí Viera Reich. Je presvedčená, že o tento produkt PSS tu bude záujem aj naďalej. Ľudí, ktorí si naozaj chcú sporiť, neodradili ani tohtoročné zmeny v stavebnom sporení. „Vysvetľujem to tým, ktorí chcú počúvať, a mnohí to chápu. Ani po novom roku sa nemôžem sťažovať na nedostatok klientov, nových klientov. Práve naopak,“ usmieva sa vždy dobre naladená obchodná zástupkyňa.

Rady pre nových kolegov

Hovorí sa, že ak máte radosť z práce, nedokážete sa ani zabávať. A Viera potvrdzuje toto pravidlo. Po práci si totiž rada dopraje trochu pokoja a odpočinku vo wellness. Počas zimy sa dokonca skúšala naučiť lyžovať, ale so smiechom priznáva, že v tomto smere, žiaľ, rozhodne neuspela. A čo by odporúčala novým kolegom alebo záujemcom o prácu v Prvej stavebnej sporiteľni? „Ten, kto chce u nás pracovať ako obchodný zástupca, musí byť v prvom rade komunikatívny, zodpovedný a musí mať rád ľudí. To stačí. Všetko ostatné sa dá naučiť,“ zamyslela sa s tým, že nemenej dôležitá je

aj túžba pomáhať ľuďom. A to my v Prvej stavebnej sporiteľni chceme.

Text: Miroslava Juričková
Foto: Miro Pochyba

VIERA REICH

Obchodná zástupkyňa: 20 rokov pre PSS

Na práci v PSS sa jej najviac páči:

práca s ľuďmi a v teréne, šoférovanie, možnosť pomáhať iným

Záľuby: wellness, turistika, zoznamovanie sa s novými ľuďmi, občas nakupovanie

Kontakt: 0905 217 859

E-mail: viera.reich@fopss.sk



Zásteny a pracovné dosky dokážu spraviť aj z obyčajnej kuchynskej linky štýlovú vec. Ich moderné a prepracované povrchy vám okrem toho ušetria čas venovaný údržbe.

Štýlová kuchyňa bez veľkých zmien

MIESTO NA ODKAZY

Kreslenie a písanie kriedou nie je len doménou detí. Pokojne si natrite stenu v kuchyni tabuľovou farbou a vďaka vášmu výtvarnému talentu môže vyzeráť každý deň inak. FOTO ISIFA/ SHUTTERSTOCK

ZÁSTENY ZO SKLA

Ponúkajú veľa možností stvárnenia plochy za linkou. Dekoračné grafosklo sa vyrába z kaleného skla a je odolnejšie ako nekalené. Fólia s motívom sa umiestni pod sklenenú dosku a pri vysokej teplote sa s ňou spojí. FOTO J.A.P. SLOVAKIA

NÁSTENNÉ PANELE

Jednoducho sa čistia a ochrania steny pred škvrnami. Môžete si vybrať z rozličných materiálov, ktoré kuchyni dodajú štýl. FOTO IKEA

MASÍVNY KAMEŇ

V kuchyni sa momentálne najviac využíva mramor, keďže pôsobí exkluzívne. Nerobí mu problém teplota, dobre znáša mechanické namáhanie, no musí mať hrúbku aspoň 4 cm. FOTO BALTIJOS MARMURA

S VÝZOROM DREVA

Jeho kresba vynikne nielen vo vidieckej kuchyni, ale i v modernej. Podľa rozpočtu si môžete vybrať, či zástena bude z masívu alebo z lacnejšieho laminátu. FOTO SCHÜLLER



Text: Katarína Barošová

Miska z kamienkov

Slnko nás stále častejšie láka von, do prírody. A ak si počas prechádzky okolo štrkoviska nazbierame drobné farebné kamienky, môžeme si z nich doma ľahko vyrobiť praktickú a estetickú misku. Kamienky by mali mať približne rovnakú veľkosť, farebnosť a tvar.

Potrebuje

- ✓ plastovú misku
- ✓ plastovú lyžičku
- ✓ lepidlo
- ✓ farebné okrúhle kamienky
- ✓ škárovaciu maltu
- ✓ lak na kameň
- ✓ štetec
- ✓ handričku

Tip:

Skúste misku nastriekať zlatou alebo striebornou metalickou farbou v spreji.



Ako na to

- 1 Lepidlo v menšom množstve vytlačíme pomocou pištole na misku.
- 2 Na lepidlo prikladáme kamienky.
- 3 Lepidlo nanášame v takom množstve, aby sme dokázali do ešte nezaschnutej vrstvy nalepiť kamienky. Pri väčšej miske si práca vyžaduje viac trpezlivosti i častejšie prestávky.
- 4 Po úplnom zaschnutí lepidla (asi jeden deň) nanesieme na misku redšiu škárovaciu maltu tak, aby nám dobre stiekla medzi kamienky. Takto postupujeme opakovane, pretože zmes steká do najnižšej časti alebo mimo misky. Po zaschnutí jednej polovice misky ju nanesieme na druhú polovicu. Rovnako postupujeme aj z vonkajšej strany.
- 5 Po miernom zaschnutí škárovacej malty kamienky utrieme vlhkou handričkou a po jej úplnom zaschnutí ich suchou handričkou očistíme.
- 6 Na druhý deň, keď je škárovacia malta suchá, natrieme misku lakom na kameň, aby sme oživilí farebnosť kamienkov a dosiahli mierny lesk.

Text a foto: Jana Ardanová

Aj malý dom si zaslúži veľkú pozornosť

Tam, kde sú srdcia široké, nie je dom príliš tesný. Aj keby v ňom mali bývať len štyri rodiny. Jeden taký bytový dom sme našli vo Vrábľoch na Podmájskej ulici. Spolu s jeho obyvateľmi sme sa pozreli na to, ako si ho vďaka PSS dokázali vynoviť.

Perla Požitia

Mesto Vráble sa prvýkrát spomína pod názvom Verebel v roku 1265. Kostol s farou sú písomne doložené od roku 1359. Vráble boli tiež prvým mestom v Tekovskej župe, kde bola vybudovaná poštová stanica.



Ing. Barbora
Fleková

Príbeh obnovy tohto bytového domu sa začal pred dvomi rokmi, keď si v ňom kúpila byt mladá rodina. Mama Barbora, otec Peter a malá Dorotka. Všetci traja sa tešili z toho, že vo Vrábľoch našli útulný bytový dom, v ktorom bývali len štyri rodiny a každá z nich mala k dispozícii aj kus vlastnej záhrady. Za domom nechýbal altánok, kde sa v lete grilovalo, hojdačky ani lavičky. Skrátka raj pre mladú rodinu. Ten však netrval dlho. „Múry boli stále studené a na stenách sme mali pre katastrofálny stav strechy aj pleseň. Pre malé dieťa to boli naozaj nevyhovujúce podmienky na život,“ povedala nám Ing. Barbora Fleková, ktorá po predchádzajúcej majiteľke bytu zdedila aj funkciu predsedníčky bytového spoločenstva. „Zrekonštruovali sme teda strechu, obvodové múry, dali sme si zatepliť suterén, garáže a pivničné priestory, aby sme mali teplo aj na spodných poschodiach,“ dodala.

Pomáhala aj rodina

Rekonštrukčné práce sa vo Vrábľoch začali na jar v roku 2018 a v júli sa už mohli tešiť z výsledkov svojej snahy. „Všetky práce prebehli pomerne rýchlo a bez problémov.

Počujeme teraz oveľa menej hluku, zmizla pleseň a máme tu teplejšie. Dokonca náklady na kúrenie plynom nám vďaka tomu klesli asi o polovicu,“ prezradila nám mladá pani Fleková s tým, že sa im tu býva veľmi dobre a nemienili by. „Je to možno malé mesto, ale my sme tu naozaj spokojní,“ povedala.

Nebojte sa

S vybavovaním úveru od Prvej stavebnej sporiteľne pomohla obyvateľom bytového domu obchodná zástupkyňa PSS Erika Szabóová. „Pani Fleková vedela, do čoho ide. Jej otec bol totiž tiež predseda spoločenstva vlastníkov bytov a trochu jej aj poradil, ako postupovať,“ usmiala sa. „Ponuku od Prvej stavebnej sporiteľne všetci obyvatelia prebrali a rozhodli sa, že do toho idú. Založili si stavebné sporenie, aj keď sa na začiatku báli splátok. Ale práve tých pár eur navyše, ktoré teraz platia, sa im postaralo o to, že bývajú oveľa lepšie a krajšie. Nebojte sa do toho ísť aj vy, oplatí sa to,“ odkazuje aj ostatným obyvateľom bytových domov na celom Slovensku Erika Szabóová.

Text: Miroslava Juričková
Foto: Miro Pochyba



Obyvatelia sa tešia aj zo
záhradok, ktoré majú v tesnej
blízkosti svojho bývania.

ERIKA SZABÓOVÁ, obchodná zástupkyňa PSS, Vrábľe:

„Sporenie je dôležité nielen pre vás, ale aj pre váš bytový dom. Len tak vás potom nemusí trápiť napríklad oprava zatekajúcej strechy alebo zateplenie. PSS ponúka výhodné úvery pre bytové domy s možnosťou fixácie úrokovej sadzby od 1 roka až po celú dobu splatnosti úveru.“

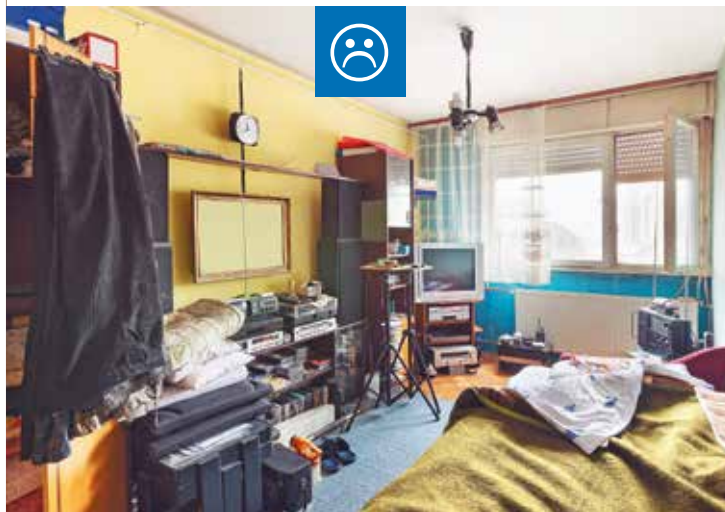


4 najväčšie chyby

Zariadiť si svoje vysnívané bývanie? Mnohí z nás si povedia, že je to jednoduché. Niekedy si byť zariaďujeme dokonca priamo v obchodnom dome, kde si vyberáme nábytok. A potom sa často stáva, že posteľ je síce krásna, ale vždy, keď chceme prejsť k skrinke, zakopneme. Poučiť sa na cudzích chybách je múdrejšie, preto sme si pre vás pripravili zoznam najčastejších chýb pri zariaďovaní bývania. Na vlastnej koži ich už nemusíte zažiť!



Náš tip:
Ak túžite po výraznejších farbách, použite ich na doplnkoch a textíliách, ktoré dokážete vymeniť ľahšie ako napríklad parkety alebo vstavané prvky.



1. Kríženie prúdnic

Jednou z najčastejších chýb je kríženie tzv. prúdnic, teda pomyselných ciest v priestore. V takom prípade sa stáva, že pri prístupe k jednému kusu nábytku nechtiac vrážame do iného.

Ako sa tomu vyhnúť?

Už pri návrhu interiéru premýšľajme kadiaľ, kedy a ako často budeme chodiť. Pri výbere zariaďovacích predmetov vyberáme ako prvé prvky späť so stavbou, teda kuchyňu či šatníky. Následne riešime voľné interiérové prvky, ako sú posteľ, sedačka či komoda. Postupujeme od najväčších kusov k tým menším.

2. Podľahnutie módnym trendom

Štýly v dizajne sa objavujú a opäť zmiznú. No detskú alebo obývaciu izbu nebudeme prerábať každé tri roky. To, čo je moderné dnes, sa nám totiž o pár rokov nemusí páčiť.

Ako sa tomu vyhnúť?

Pri návrhu interiéru sa riadime jednoduchým pravidlom – stavať na prirodzenosť a použiť prírodné materiály, ktoré sú nadčasové a len tak ľahko nás neomrzia.

pri zariadovaní bývania



Náš tip:
Ak neviete, kde začať s materiálovým konceptom, začnite podlahou, ktorá je najväčšou plochou interiéru. Zvyšok sa už potom tvorí omnoho ľahšie.

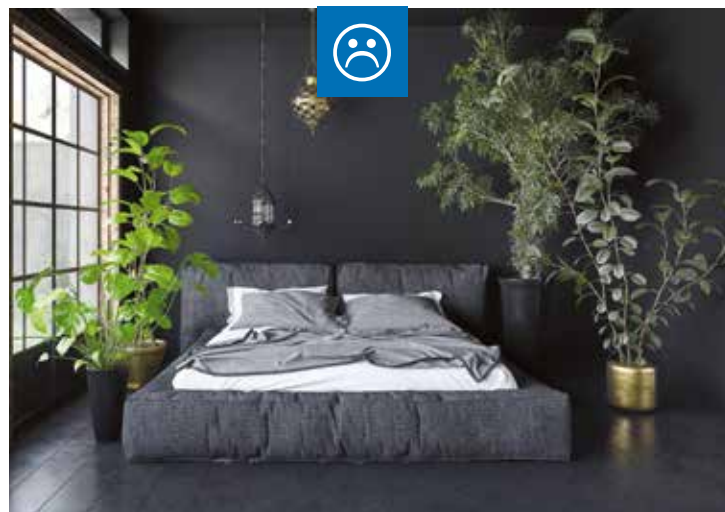


3. Príliš prekombinované

Častou chybou je, že interiér je veľmi prekombinovaný. V snahe použiť tie najzaujímavejšie materiály a farby napokon dosiahneme, že priestor vyzerá gýčovo.

Ako sa tomu vyhnúť?

Platí pravidlo menej je viac, obytný priestor musí dýchať. Už na začiatku si jasne zvolme štýlotvorný koncept s výberom materiálov a farieb a držíme sa ho počas celej realizácie.



4. Interiér bez bielej farby

Príjemnú atmosféru môžeme dosiahnuť použitím rôznych farieb. Pri tmavších farbách a odtieňoch sa však priestor opticky zmenšuje a pociťovo nás tlačí.

Ako sa tomu vyhnúť?

Je dôležité ponechať v obytnom priestore aj biele steny. Táto farba je totiž pre človeka najprirodzenejšia, odráža svetlo. A ak bielu doplníme farebným akcentom v podobe jednej steny, určite neurobíme chybu!

Text: Ing. arch. Lucia Mészárová, Design Academy

Foto: isifa/Shutterstock, Oak Furniture

Detská izba, ktorá rastie

Zariadiť detskú izbu tak, aby bola praktická, bezpečná, funkčná a zároveň podnetná či inšpiratívna, nie je už dnes problém. My vám ale poradíme, ako to urobiť tak, aby ste ju nemuseli obnovovať vždy, keď vaše dieťa trochu podrastie.

Rozdeľujte na zóny

Potreby detí sa rýchlo menia. Zatiaľ čo prvých 6 rokov im detská izba slúžila na hranie a spanie, po nástupe do školy je potrebné vytvoriť v nej aj priestor na učenie. Študijný kútik budú využívať minimálne 10 rokov. Prednosť dajte opäť nábytku z kvalitných materiálov, vyberajte taký, ktorý bude s vaším školákom rásť. Výškovo nastaviteľné stoly a rastové stoličky sú síce drahšou voľbou, no vaše dieťa ich využije aj na druhom stupni školy. Poobzerajte sa tiež po stoloch, ku ktorým je možné postupne podľa potreby dokupovať rôzne pojazdné úložné kontajnery.

Ak uvažujete o prebaľovacom pulte, zvážte, či dáte prednosť samostatnej verzii alebo skrinke s vrchným dielom. Keď už totiž prebaľovať nebudete, vrchnú časť rozoberiete a skrinka vám zostane.

Urobte to postupne

Ak chystáte izbu pre svoje prvé dieťa, občas len ťažko dokážete odolávať rôznym aktuálnym „výstrelkom“. Svoju drobcovi teda zariadite detskú izbu snov, hoci v nej najprv bude tráviť len veľmi málo času. Určite sa však nezaobídete bez postielky alebo kolísky. U predajcov nájdete aj ich atypické rozmery a tvary, z nich však dieťa rýchlo vyrastie. Niet preto nad štandardný rozmer 120 × 60 cm. Takáto postielka vám počas prvých rokov veľmi dobre poslúži. Ak máte radi kompaktné a trvalé riešenia, na trhu sú dostupné postielky kombinované s úložným priestorom, zásuvkou a prebaľovacím pultom, ktoré sa dajú prestavať na klasickú posteľ.

Do detskej izby zvolte neutrálne odtiene béžovej, sivej a bielej, prípadne drevený dekor.





Kombinujte

Učebnice a školské pomôcky by mali byť rozdelené a prehľadne uložené na svojom mieste. To isté platí o hračkách, oblečení a športových potrebách. Ak učíte dieťa samostatnosti, nezabudnite ich umiestniť tak, aby všade pohodlne dočiahlo. Ak chcete, aby detská izba vždy vyzerala uprataná, zariadte ju skrinkami s dvierkami. Na organizovanie a prehľadnosť výborne poslúžia aj farebné textilné či plastové boxy. Tie sa zídu, či má vaše dieťa 7 alebo 17 rokov. A ešte čosi, nábytok vyrobený na mieru podľa vašich dlhodobých predstáv a potrieb je rozhodne lepšou a úhladnejšou voľbou ako kombinovanie rôznych skriniek a políc.

Pozor na matrace

Detská chrbtica dostáva v škole poriadne zabráť, takže na jej zregenerovanie treba kvalitný spánok. Odborníci odporúčajú meniť matrace po 10 až 15 rokoch. Ideálne je prírodné zloženie, ortopedické a antialergické vlastnosti.



Nie iba posteľ, ale najmä matrac je to, čo vytvára podmienky na kvalitný spánok.



Ak na stôl dopadá denné svetlo, otočte ho tak, aby prichádzalo z druhej strany ako ruka, ktorou dieťa píše.



Praktické tipy pre školákov

- **Ideálny tvar písacieho stola** je obdĺžnik s rozmerom 60 × 120 cm pre dieťa do 11 rokov, neskôr 70 × 140 cm.
- **Pri sedení na stoličke** sa chodidlá majú dotýkať zeme. Uprednostnite stoličku s polohovateľnou opierkou chrbta a nastaviteľnou výškou sedadla. Zvoľte ergonomické tvarovanie.
- **V detskej izbe by mali byť tri druhy osvetlenia.** Stropné, stolová lamp a nočné svetielko.
- **Na osvetlenie pracovnej plochy** zvoľte žiarovky od 60 W a tiež LED svetidlá s neutrálnym svetlom.
- **Deti veľmi rýchlo menia svoj vkus a tiež obľúbených hrdinov.** Preto im ich do izby zakomponujte len v podobe obrázkov, hračiek či nálepiek na stenu, ktoré v prípade potreby môžete rýchlo nahradiť inými.



Do izby zakomponujte obrázky alebo nálepky na stenu, ktoré môžete v prípade potreby ľahko a rýchlo vymeniť.



Text: Kristína Falťanová
Foto: Bonami, Cilek, Decodom, Hülsta, Ikea, isifa/Shutterstock

**NAŠA
čitateľská
SÚŤAŽ**

Súťaž o skvelý tablet

Viete, prečo je tablet lepší ako telefón? Oveľa pohodlnejšie na ňom môžete surfovať po internete, čítať si či prezerať videá a filmy. Aj vás by jeden potešil? U nás ho môžete vyhrať za jedinou správnu odpoveď! A to nie je všetko. Na ďalšieho víťazcu čaká externá pamäť pre váš iPhone.

Ako sa zapojíte do súťaže?

- Do svojho mobilného zariadenia si potrebujete stiahnuť aplikáciu DOMa. Nájdete ju v AppStore aj v Google Play.
- Po načítaní časopisu DOMa 2/2019 si nalistujte stranu 31, na ktorej sa nachádza súťažná otázka.
- Správnu odpoveď pošlite do 15. júna 2019 e-mailom na doma@pss.sk alebo poštou na adresu: Časopis DOMa, Prvá stavebná sporiteľňa, P. O. BOX 48, 829 48 Bratislava.
- Mená víťazcov oznámime v časopise DOMa 3/2019.

Zaslaním odpovede na súťažnú otázku vyjadrujete súhlas s uverejnenými súťažnými podmienkami tejto súťaže a tiež s podmienkami spracovania svojich osobných údajov uvedenými v týchto súťažných podmienkach na <https://www.pss.sk/casopis-doma/sutaz/>.

Niečo navyše:

V elektronickej verzii časopisu nájdete aj rozšírené fotogalérie, panoramatické zábery, videá alebo odkazy na zaujímavé linky.



TIP pre vás

Uľahčíte si cestu k súťažnej otázke naskenovaním QR kódu, ktorý vás nasmeruje priamo k mobilnej aplikácii DOMa.

V časopise DOMa 1/2019 ste sa mohli zapojiť do súťaže o zmrzlinočiar a kolekciu zaujímavých kníh o Bratislave. Prvú cenu posielame Alžbete Krejčírovej z Novej Dubnice a na druhú sa môže tešiť Veronika Vanková zo Svidníka. Blahoželáme!

TOOL, LEAR, ORS, IKE	hlas hada	značka elektro- spotrebičov	nejasné		staršia jednotka tepla	obidva	osobné zámeno	leto po česky		tam	prezývka Eishen- howera	3	neodšiel	kaprovité ryby
na toto miesto				nástroj po anglicky ovládám					tiskal					
1									nejako organické hnojivo					
ostrý výsmech							skratka tlaku krvi značka plutónia			viac Shakespe- arov kráľ				
	madrijská obrazáreň	maďarský zápor rýchlik				spoločný fond dobré (hovor.)				čínska hmotn. jednotka smer vývoja				
4								vyzname- nania jemná hmla						
značka prvku rádium			ženský večerný plášť	spojka americká družica			výtvarné umenie belgické kúpele						druhá	grécky boh vetra
otecko (hovor.)					starorímska minca	2								
vyvrtaný otvor						cestovný doklad				citoslovce pohrozenia				
5						umenie po anglicky				dvojnásobné číslo				

Poznáte ideálne riešenie na bezpečné a výhodné zhodnotenie peňazí pre vás i vašu rodinu? (tajnička). Správne znenie krížovky posielajte poštou na adresu DOMa, JAGA GROUP, s. r. o., Lamačská cesta 45, 841 03 Bratislava 42 alebo e-mailom na doma@jaga.sk do 15. 6. 2019 (v e-mailoch nezabudnite uviesť aj vašu poštovú adresu). Na troch víťazcov čaká ročné predplatné časopisu Tvorivé bývanie. Za správnu tajničku z časopisu DOMa 1/2019 získavajú ročné predplatné časopisu Tvorivé bývanie: Jozefína Kozová, Mýtna, Milan Šimčák, Vyšná Kamenica, Andrea Ondrejková, Slepčany. Víťahcom srdečne gratulujeme.

Víťahcovia strany pre deti a lišiacke darčeky od Prvej stavebnej sporiteľne získavajú: Matej Kročko, Bratislava, Juraj Takáč, Košice, Lucka Sliacka, Liptovské Sliace.





UŽ SA NA TO U VÁS DOMA NEDÁ POZERAŤ?

Využite teraz náš výhodný úver zo stavebného sporenia na kúpu bytu či domu alebo si prerobte svoje súčasné bývanie presne podľa svojich predstáv.

Získate:

- fixáciu úrokovej sadzby 5 rokov
- splatnosť až 30 rokov
- úver do 50 000 € bez zabezpečenia nehnuteľnosťou
- možnosť zmien v splácaní pri nečakaných životných situáciách

Viac informácií o charaktere produktov nájdete na www.pss.sk



PSS